

sen Ordet. Han siger videre: „I denne Henseende vilde der aldeles Intet være i Veien for, om vi i vor Sprogundervisning lode det træde aldeles i Latinsens Sted; det overgaar den i alt, hvad der udgjør Særkjende for et Oldsprog“. Dette er altsaa N. M. Petersens Mening, og jeg tør forsikre de Herrer, at han ikke stak op for Dem hellerikke i klassisk Lærdom. Den samme N. M. Petersen har kunnet baade Græsk og Latin, og dog siger han, at, naar det gjælder om, hvad der udgjør et Særkjende for et Oldsprog, overgaar det oldnordiske Sprog Latinen i Alt. Ja, det ærede Medlem ved Siden af mig (C. B. Nimestad) er utilfreds; men jeg opstiller mægtigt N. M. Petersen imod ham som Hjemmelsmand i sprogvidenskabelige Sager, især naar det gjælder om det nordiske Oldsprog. Han siger tilsidst, og dermed skal jeg standse Dplæsningen paa dette Sted: „Hvilken Modsigelse! Man veed, at Kundskaben om Romernes gamle Bæsen ikke er nogen Nordbo til synderlig Nytte, at Kunsten at tale og skrive Latin hverken giver ham nogen fortrinlig Dannelse eller af ham kan anvendes i Livet, og dog gjør man dette til Hovedmaalet for Ungdommens Undervisning. Man veed, at Kundskab i det gamle nordiske Sprog giver samme Dannelse som i ethvert andet gammelt Tuugemaal og er i Livet uundværligt, og dog anser man det for utidigt at meddele Ungdommen de simpleste Elementer af denne Kundskab“. Heri sammerfatter han saaledes sine Betragtninger over, hvorledes Tilstanden er. Det Samme kunne vi gennemføre og det som sagt ikke alene i Skriftsproget, men ogsaa i Literaturen i de aandelige Frembringelser. Det er aldeles mærkværdigt, at vi her i Norden bygge al Dannelse udelukkende paa, at man skal kunne en Del, et Brudstykke — det er nok — en Smaating af Homer, men man skal ikke kunne læse en Sang i Edda. Man skal kunne læse lidt af Herodot, og hvad de andre græske Forfattere hedde, samt af Cæsar osv. af de latinske Forfattere, men Snorre Sturlesøn behøver man ikke at kunne læse. Naar der er Noget, som vidner om, at vi ere komne bort fra den rette Vej, er det dog virkelig dette. I det

vi altsaa ville have en dyberegaende Kundskab til det nordiske Sprog som Stammsprog, for derigjennem tillige at lære at kjende vort Modermåals og Efterprogenes Udvikling deraf og vore ypperste Landsfrembringelser ogsaa i ældre Tider, tro vi netop, at vi ville gjøre den lærde Dannelse frugtbare, end den hidtil kan siges at have været hos os. Og saa dette har den store Forfatter havt for sig, idet han siger: „Naar man i vore Dage endelig er kommen til den Overbevisning, at Almuen ogsaa udgjør en Del af Folket, og at det er en af Humanitetens simpleste Forbringer at optage den deri, naar, som Folge deraf de høiere Stænder indse, at de ikke bør staa som en fremmed Kaste i det Land, der føder og hæver dem, men ligesom sænke sig ned i det danske Folks egentlige Kjerne og derved luttre den og sig selv, hvilket Middel skulde da være tjenligere til at vække og nære og befæste denne Overbevisning end Kundskaben om nordisk Sprog og Literatur, hvori Nordens Giendommelighed træder frem som i et klart Speil, og hvorfra den kaster sit Lys tilbage over alle folkelige Gjenstande.“ Det er netop denne Sammenhæng og dette Samliv med Folket, som vi tro, at den nordiske Retning vilde medvirke til at fremkalde. Det Samme er naturligvis Tilfældet med Historien og i det Hele med vort hele Dannelseskiv. Det er utroligt — det gjælder aldeles ikke de Herrer, som her i denne Sal forfægte Mindretallets Mening, men i Gjennemsnit ellers er det aldeles utroligt — hvor bundløst uvidende vore klassisk dannede Menneffer ere om det nordiske Folks hele Tanke- og Trosliv, dets Retsliv, Sæder, Etikette og Levevis. Der findes naturligvis enkelte udmærkede Mænd, der ere store i denne som i andre Retninger; men een Svale gjør ingen Sommer, og i Reglen hersker der gjennemgaende tyk Uvidenhed paa dette Omraade. Hvad ville vi altsaa? Simpelt nok ikke andet — det er Sagens Kjerne, som man har manøvreret op til at blive et meget stort Spørgsmaal — end, at vi for det Første ville hævde den nordisk-danske, den nationale Videnskabeligheds Sænsidighed, dens Sænsbyrdighed i al Fald med den mathematisk-naturvidenska-